

Regulativ

for

Kvl. 50: Viby Å med tilløb

i

Ramsø og Skovbo Kommuner

Ramsø Kommune

Vandløbsregulativ

juni 2007

Klient: Ramsø Kommune		Kern L. Petersen Kontaktperson:				
Projekt: Vandløbsregulativ, Viby Å med tilløb		Projekt nr.: 4206				
Forfatter: Kim Hansen		Dato: 15. juni 2007				
		Godkendt af: Michael P. Torp				
Revision	Dokument art	Dokument navn	Udarbejdet	Kontrol	Godkendt	Dato
Rev. 1	Vandløbsregulativ	v150reg1	KIH	HP	MPT	15.06.07
Nøgleord:			Klassifikationer: ☐ åben ☐ intern ☒ klientens ejendom			

Kommentar [KIH]: Husk revisioner.

FORORD

Regulativet er opdelt i 3 dele. Del 1 omhandler de specifikke bestemmelser for Viby Å med tilløb. Del 2 indeholder alle fælles bestemmelser for vandløbene i Ramsø Kommune, og del 3 er redegørelsen til regulativet for Viby Å med tilløb.

Del 1, "Specifikke bestemmelser" indeholder:

- grundlaget for regulativet.
- vandløbets dimensioner.
- bygværker (broer, markoverkørsler etc.)
- vedligeholdelsesbestemmelser.
- tidspunkt for ikrafttræden og revision.

Del 2, "Generelle bestemmelser" indeholder:

- generelle administrative bestemmelser.
- bestemmelser om sejlads
- bredejerforhold.
- vedligeholdelsesprincipper.
- bestemmelser om tilsyn.

Del 3, "Redegørelse til regulativ for Viby Å med tilløb", indeholder et kort resume af det planlægningsmæssige grundlag i regionplanlægningen, der har betydning for vandløbet og de vandløbsnære arealer.

Der er desuden foretaget en kort gennemgang af de væsentligste afsnit i selve regulativet.

Oversigtskort samt længde- og tværprofiler er vedlagt som bilag til regulativet.

Del 1

Specifikke bestemmelser

Kvl. 50: Viby Å med tilløb

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. BETEGNELSE AF VANDLØBET	2
3. VANDLØBETS SKIKKELSE OG DIMENSIONER	3
3.1 Stationering og afmærkning	3
3.2 Dimensioner	5
4. BYGVÆRKER	9
4.1 Broer og overkørsler	9
4.2 Tilløb	10
5. VEDLIGEHOJDELSE	12
5.1 Beskrivelse af vandløbet	12
5.2 Målsætning	13
5.3 Vedligeholdelse	13
5.4 Fordeling af pligter/udgifter	13
6. REVISION	14
7. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN	14

Del 1. Specifikke bestemmelser.

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Til grund for regulativet ligger:

Kommentar [KIH2]: Ingen oplysninger om hvornår regulativet er optaget som offentligt.

- Vandløbsloven (lov nr. 302 af 9. juni 1982).
- Lov om ændringer af vandløbsloven (lov nr. 404 af 19. maj 1992).
- Bekendtgørelse om klassifikation, registrering og regulativer for offentlige vandløb (bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985).
- Regulativ for øverste del af Viby Å med tilhørende tilløb, udfærdiget 22/9 1953.
- Regulativ for midterste del af Viby Å samt tilløb nr. 2, udfærdiget 16/3 1954.
- Regulativ for nederste del af Viby Å, udfærdiget 22/9 1953.
- Tillæg til regulativerne for samtlige sognevandløb i Ørsted - Dåstrup sognekommune, Københavns Amt, fra 1963.
- Tillæg til regulativerne for samtlige sognevandløb i Gadstrup - Syv sognekommune, Københavns Amt, fra 1963.
- Opmåling i december 1997 af Viby Å (men ikke af tilløbene).
- Opmåling i juni 1999 af begyndelseskote i Tilløb 1 og af rørlægning i Tilløb 2.
- Opmåling af begyndelseskote i Tilløb 2, udført i december 1999 af Ramsø Kommune.
- Tillægsregulativ til samtlige vandløbsregulativer i Ramsø Kommune af 18. oktober 1988.

Der er nærmere redegjort for det planlægningsmæssige grundlag i redegørelsen til regulativet.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBET

VIBY Å

Regulativet omfatter Viby Å med tilløb, Kvl. 50, strækningen fra 50 m øst for ejendommen for enden af skovvej til st. 7188 (181 m. nedstrøms Birkevadbros), hvorfra vandløbet danner skel mellem Ramsø- og Lejre kommuner. Denne vandløbsstrækning er i alt 7188 m hvoraf kun mindre strækninger er rørlagt i forbindelse med vejunderføringer.

Ramsø- og Skovbo kommuner er vandløbsmyndighed for strækningen st. 0-800. Ramsø Kommune er vandløbsmyndighed for strækningen st. 800-7188.

TILLØB 1

Regulativet omfatter tilløb 1 til Viby Å, fra Skovvej til udløbet i Viby Å, i alt ca. 452 m hvoraf ca. 150 m er rørlagt. Ramsø Kommune er vandløbsmyndighed for dette vandløb.

TILLØB 2

Regulativet omfatter tilløb 2 til Viby Å, fra kommunegrænsen ved Klosterskoven 550 m opstrøms udløbet i Viby Å, i alt 550 m hvoraf 185 m er rørlagt. Ramsø Kommune er vandløbsmyndighed for dette vandløb.

Om vandløbets beliggenhed m.m. henvises i øvrigt til oversigtskort i bilag til regulativet.

3. VANDLØBETS SKIKKELSE OG DIMENSIONER

3.1 Stationering og afmærkning

VIBY Å

Viby Å er stationeret fra 50 m øst for ejendommen for enden af skovvej (st. 0) til st. 7188 (181 m. nedstrøms Birkevadbros).

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsepunktet i meter i henhold til opmålingen i december 1997.

TILLØB 1

Tilløb 1 er stationeret fra Skovvej (st. 0) til indløbet i rørlægningen (st. 302).

Stationeringen er videreført fra regulativet for øverste del af Viby Å, udarbejdet 22/9 1953.

TILLØB 2

Tilløb 2 er stationeret fra 550 m opstrøms udløbet i Viby Å (st. 0), til udløbet i Viby Å, (st. 224).

Stationeringen er videreført fra regulativet for midterste del af Viby Å samt tilløb nr. 2, udarbejdet 16/3 1954.

Viby Å er afmærket med 21 skalapæle, tab. 3.1.

Skalapæl nr.	Station	Kote for skalanulpunkt (m DNN)
1	368	38.67
2	631	38.23
3	845	38.14
4	1401	36.64
5	1650	35.89
6	1903	35.25
7	2125	34.89
8	2395	34.84
9	2862	34.33
10	3723	33.00
11	3979	31.87
12	4390	31.45
13	4587	31.27
14	4965	30.70
15	5138	30.44
16	5423	30.03
17	5585	29.80
18	5772	29.53
19	6073	29.35
20	6439	29.07
21	6747	29.03

Tabel 3.1 Skalapælernes placering i Viby Å. Skalanulpunktet angiver den regulativfastsatte bundkote.

Koter for broers overkant, overkørsler, rør o. lign. til brug for vandløbsvedligeholdelsen fremgår af vedlagte længdeprofil/plantegning.

3.2 Dimensioner

Kravene til skikkelse for de enkelte strækninger er kort angivet herunder. For en grundigere gennemgang henvises der til del 3: "Redegørelse til regulativ for Viby Å med tilløb".

VIBY Å

St. 0-200

Der er ikke opstillet krav til skikkelse. Vedligeholdelsen foretages under hensyn til vandløbets dynamiske skikkelse.

St. 200-7188

Der er fastsat krav til opretholdelse af et mindste tværsnitsareal svarende til de teoretiske dimensioner, der er angivet i tabel 3.2.1. Det eksisterende vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes. Dimensionskravene gælder for vinter- og forårsperioden fra 1. november til 1. april, svarende til tiden fra sidste grødeskærings/oprensningstermin til begyndende grødeopvækst.

TILLØB 1

St. 0-302

Der er fastsat krav til opretholdelse af et mindste tværsnitsareal svarende til de teoretiske dimensioner, der er angivet i tabel 3.2.2. Det eksisterende vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes. Dimensionskravene gælder for vinter- og forårsperioden fra 1. november til 1. april, svarende til tiden fra sidste grødeskærings/oprensningstermin til begyndende grødeopvækst.

St. 302-452

Vandløbet er rørlagt på strækningen.

TILLØB 2

St. 0-215 og st. 400-550

Der er fastsat krav til opretholdelse af et mindste tværsnitsareal svarende til de teoretiske dimensioner, der er angivet i tabel 3.2.3. Det eksisterende vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes. Dimensionskravene gælder for vinter- og forårsperioden fra 1. november til 1. april, svarende til tiden fra sidste grødeskærings/oprensningstermin til begyndende grødeopvækst.

St. 215-400

Vandløbet er rørlagt på strækningen.

Viby Å's dimensioner er anført i tabel 3.2.1. Dimensionerne for tilløb 1 og 2 er anført i henholdsvis tabel 3.2.2 og 3.2.3

VIBY Å

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (%)	Bundbredde/rørdiameter (m)	Anlæg
0	Begyndelsespunkt	39.76	x	x	x
			Efter terræn	Fri	Frit
200		38.96	x	x	x
			1.75		
368	Skalapæl	38.67	x		
			1.75		
556		38.34	x		
			0.68		
921		38.09	x		
			1.75		
1172	Overkørsel, udløb, Truelstrupvejen	37.65	x		
			0.19		
1278		37.63	x		
			8.07		
1439		36.33	x	0.60	1:1
			2.09		
1650	Skalapæl	35.89	x		
			2.53		
1903	Skalapæl	35.25	x		
			1.62		
2125	Skalapæl	34.89	x		
			0.19		

Kommentar [KIH3]: 0.65 i reg for øverste del. Dette må være en fejl, da reg. for øverste del overlapper reg. for mellemste del, hvor bundbr. på samme str. er 0.60 m.

Kommentar [KIH4]: GL bundkote herfra

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (‰)	Bundbredde/rørdiameter (m)	Anlæg
2395	Skalapæl	34.84	x		
			2.35		
2480		34.64	x		
			0.00		
2595	Bro, udløb, Birkedevej	34.64	x		
			1.15		
2900		34.29	x	x	x
2900		34.29	x	x	x
			1.63	0.60	
3250		33.72	x	x	
			0.34		
3484	Overkørsel, udløb, Vestergade	33.64	x		
			3.81		
3723	Skalapæl	32.73	x	1.20	
			3.36		
3979	Skalapæl	31.87	x		
			1.43		
4000		31.84	x		
4193	Overkørsel, udløb, Assendløsevej		1.03	x	
4300		31.53	x		
			0.90		
4600		31.26	x		1:1
			1.54		
5100		30.49	x		
			1.10		
5400		30.16	x		
			0.93		

Kommentar [KH5]: Herfra efter faktiske forhold.

Kommentar [KH6]: Herfra efter gl. reg.

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (‰)	Bundbredde/rørdiameter (m)	Anlæg
5850		29.74	x	1.80	
			2.16		
5975		29.47	x		
			1.20		
6250		29.14	x		
			0.47		
6400		29.07	x		
			0.09		
6725		29.04	x		
			0.49		
7008	Birkevadsbro, udløb	28.90	x		
			0.00		
7188	Indløb i Lejre Kommune	28.90	x	x	x

Tabel 3.2.1 Dimensionsskema for Viby Å.
Tilløb 1

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (‰)	Bundbredde/rørdiameter (m)	Anlæg
0	Rørudløb, Ø 0.20 m	39.44	x	x	x
			6.06		
160		38.47	x	0.50	1:1
			2.13		
302	Rørlægning, indløb	38.13	x	x	x
			-	-	-
Ca. 452	Udløb i Viby Å.	-	x	x	x

Tabel 3.2.2 Dimensionsskema for Tilløb 1.

Tilløb 2

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (%)	Bundbredde/rørdiameter (m)	Anlæg
0	Begyndelsespunkt	39.59	x	x	x
			7.91	0.60	1:1
215	Rørindløb	37.89	x	x	x
			8.00		
245	Brønd	37.65	x	Ø 0.60	-
			8.06		
400	Rørudløb	36.40	x	x	x
			0.33	0.60	1:1
550	Udløb i Viby Å.	36.35	x	x	x

Kommentar [KIH7]: Kote for Viby Å i denne st.

Tabel 3.2.3 Dimensionsskema for Tilløb 2.

4. BYGVÆRKER

4.1 Broer og overkørsler

VIBY Å

Station (m)	Betegnelse	Slug/rør-diameter (m)	Kote indløb/-udløb (m DNN)	Ejerforhold
1109-1172	Overkørsel, Truelstrupvej	Ø 0.45	37.75/37.65	Ramsø Kommune
2588-2595	Bro, Birkedevejen	1.90	-	Ramsø Kommune
3048-3071	Jernbanebro	1.90	-	DSB
3426-3484	Overkørsel, Vestergade	Ø 1.45	33.51/33.64	Ramsø Kommune
4126-4131	Overkørsel	Ø 0.85	31.70/31.77	Ramsø Kommune
4170-4193	Overkørsel, Assenløsevej	Ø 1.30 spidsbund	31.47/31.51	Ramsø Kommune
4381-4384	Plankebro	Åens profil	-	Privat
4808-4819	Overkørsel	Ø 1.60	30.85/30.86	Privat
6994-7007	Overkørsel, Birkevadsvej	2 x Ø 1.00	h: 29.02/29.08 v: 28.99/28.85	Ramsø Kommune

Tabel 4.1.1 Broer og overkørsler over Viby Å, registreret ved opmålingen i december 1997.

TILLØB 1

Der er ikke registreret broer eller overkørsler i Tilløb 1

TILLØB 2

Station (m)	Betegnelse	Slug/rør-diameter (m)	Kote indløb/-udløb (m DNN)	Ejerforhold
-------------	------------	-----------------------	----------------------------	-------------

Station (m)	Betegnelse	Slug/rør- diameter (m)	Kote indløb/ udløb (m DNN)	Ejerforhold
215-245	Overkørsel, Truelstrupvej	Ø 0.60	37.89/37.65	Ramsø Kommune

Tabel 4.1.2 Overkørsel over Tilløb 2, registreret ved opmåling i juni 1999.

4.2 Tilløb

VIBY Å

Station (m)	Betegnelse	Rørdiameter (cm)	Bundkote udløb (m DNN)
555	Rørtilløb fra venstre, Tilløb 1	-	-
556	Åbent tilløb fra højre	-	-
1190	Rørtilløb fra højre	15	38.53
1447	Åbent tilløb fra højre	-	-
1642	Åbent tilløb fra højre	-	-
1645	Åbent tilløb fra højre, Tilløb 2	-	-
1903	Åbent tilløb fra højre, Kvl. 54	-	-
2088	Åbent tilløb fra venstre	-	-
2026	Rørtilløb fra venstre	10	35.00
2463	Åbent tilløb fra venstre	-	-
2506	Rørtilløb fra venstre	10	34.85
2639	Rørtilløb fra højre	8	35.41
2645	Rørtilløb fra venstre	15	34.80
2977	Åbent tilløb fra højre	-	-
3005	Åbent tilløb fra venstre	-	-
3074	Åbent tilløb fra venstre	-	-
3147	Rørtilløb fra venstre	25	34.59
3357	Rørtilløb fra venstre	20	34.65
3426	Rørtilløb fra venstre	15	34.12
3609	Rørtilløb fra højre	20	34.20
3835	Rørtilløb fra højre	20	33.19
4063	Rørtilløb fra højre, Viby renseanlæg	150	31.75
4067	Rørtilløb fra højre	13	32.23
4079	Rørtilløb fra venstre	15	31.92
4094	Rørtilløb fra højre	13	32.37
4105	Rørtilløb fra venstre	60	31.74

Station (m)	Betegnelse	Rørdiameter (cm)	Bundkote udløb (m DNN)
4144	Rørtilløb fra venstre	60	31.73
4145	Rørtilløb fra venstre	50	31.71
4155	Rørtilløb fra højre	35	31.87
4168	Rørtilløb fra venstre	10	32.00
4193	Rørtilløb fra venstre	10	32.71
4193	Rørtilløb fra højre	10	32.50
4254	Rørtilløb fra højre	30	31.64
4466	Åbent tilløb fra venstre	-	-
4521	Rørtilløb fra højre	15	31.88
4808	Rørtilløb fra højre	30	31.08
4808	Rørtilløb fra venstre	20	30.96
4819	Rørtilløb fra højre	15	31.13
4972	Rørtilløb fra venstre	10	30.96
5100	Rørtilløb fra højre	30	30.54
5155	Rørtilløb fra venstre	55	30.42
5782	Rørtilløb fra højre	60	29.52
6041	Åbent tilløb fra venstre	-	-
6135	Åbent tilløb fra venstre	-	-
6238	Åbent tilløb fra venstre	-	-
7183	Åbent tilløb fra højre	-	-

Tabel 4.2 Tilløb til Viby Å registreret ved opmålingen i december 1997.

TILLØB 1 og 2

Der er ikke registreret tilløb til Tilløb 1 og Tilløb 2.

5. VEDLIGEHOJDELSE

5.1 Beskrivelse af vandløbet

Viby Å og Tilløb 1 blev besigtiget i juni-juli 1997. Tilløb 2 blev besigtiget i februar 1999.

VIBY Å

Strækningen indtil st. ca. 200 var præget af et generelt stort fald, hård bund og et naturligt forløb gennem skov. Pga. skygge fra skovens træer fandtes ingen grøde.

På strækningerne st. ca. 200-1108, st. ca. 2800-3048 og st. ca. 5800-6700 var bunden overvejende blød, mens strækningerne st. 1172-ca. 2800 og st. 3071-ca. 5800 primært havde fast bund, stedvist dog noget sandet.

Brinkerne var generelt domineret af græs- og urtevegetation, stedvist med forekomst af træer og buske. Der blev ved besigtigelsen konstateret massive bevoksninger af hestehov ved st. 1100 og på strækningen st. 1400-2000. Mere spredte bevoksninger af hestehov forekom fra st. 1200 til st. 7188. Ved besigtigelsen blev desuden observeret bjørneklo på strækningerne st. 370-1108 (især på de sidste ca. 300 m), st. 1650-2000 samt enkelte på strækningen st. 4200-7188.

Skyggen fra brinkernes vegetation var som hovedregel aftagende ned gennem vandløbet, og grødeforekomsten derfor tiltagende, svag til ret stærk. Fra st. ca. 1400 optrådte pindsvineknop spredt i vandløbet og fra st. ca. 2000 var planten dominerende i vandløbet. Grødens sammensætning var i øvrigt alsidig. Fra st. ca. 3900-4100 var vandløbet ved besigtigelsen stærkt tilgroet med tagrør, dueurt og pindsvineknop.

Vandløbet fremtræder overvejende naturligt eller kun noget reguleret, men var ved besigtigelsen tydeligt til stærkt spildevandspåvirket på strækningen st. 4100-6000.

TILLØB 1

Bunden i Tilløb 1 var blød og bestod primært af mudder og tørv. Brinkerne var bevokset med græsser og urter som stedvist voksede ud i vandløbet. Grøden var alsidig og meget tæt ved besigtigelsen. Omgivelserne var eng og landbrugsjord.

TILLØB 2

Løbets øverste åbne strækning havde ved besigtigelsen fast grus- og sandbund med stedvist mange sten. Brinkerne var noget skygget af græsser og urter, på delstrækninger overvejende tagrør og hestehov. Der fandtes ikke betydende grødevækst ved besigtigelsen. Omgivelserne var landbrugsjord.

På den nedre åbne del bestod bunden overvejende af sand delvist overlejret af mudder. Strækningen var noget skygget af træer og hestehov, men med stedvist udbredte bevoksninger af mærke. Omgivelserne var skov på venstre side og landbrug/eng på

højre side.

5.2 Målsætning

I henhold til Regionplanforslaget for Roskilde Amt fra 1997 er Viby Å målsat B3, karpesiskevand. Målsætningens betydning er nærmere defineret i redegørelsen til dette regulativ.

5.3 Vedligeholdelse

Kravene til vedligeholdelse er kort beskrevet herunder. For yderligere beskrivelse af vedligeholdelsens udførelse henvises der til del 2 "Generelle bestemmelser for vandløbene i Ramsø Kommune". Vedligeholdelsen omfatter grødeskæring og manuel fjernelse af mindre lokale sedimentaflejringer.

VIBY Å

På strækningerne st. 200-1172, st. 2125-2595, st. 3250-3484 og st. 6250-7188 skæres grøden 1 gang årligt i fuld regulativmæssig bundbredde efter retningslinierne i dette regulativs del 2, afsnit 4.5.

På strækningerne st. 1278-2125, 2595-3250 og st. 3484-6250 skæres grøden 2 gange årligt i strømrønde i halv regulativmæssig bundbredde efter retningslinierne i dette regulativs del 2, afsnit 4.4.

På strækningen st. 0-200 gennemgås vandløbet 1 gang årligt. Hvor vandløbet ikke selv friholder en strømrønde, fjernes større grene mm. og grøden skæres i indtil halv eksisterende bundbredde efter retningslinierne i dette regulativs del 2, afsnit 4.6.

TILLØB 1 og 2

På tilløbenes åbne strækninger skæres grøden 1 gang årligt i fuld regulativmæssig bundbredde efter retningslinierne i dette regulativs del 2, afsnit 4.5.

Tilløb 1 fra st. 302 til st. ca. 452 og Tilløb 2 fra st. 215 til st. 400 er rørlagt. Der foretages inspektion af brønde en gang årligt i perioden 1. august - 15. november. Sandaflejringer fjernes, hvor vandløbsmyndigheden finder det nødvendigt af hensyn til vandaflednings- evnen

Generelt udføres grødeskæringerne i perioderne 1. juli til 15. august og 1. september til 1. november. Ved 1 årlig skæring udføres denne i perioden 1. september til 1. november.

5.4 Fordeling af pligter/udgifter til vedligeholdelse

I henhold til fortegnelse over særydelser ved vedligeholdelsen af sognevandløbene i

Gadstrup - Syv Kommune i Roskilde Amtsrådskreds/Københavns Amt, af 20. august 1963, vedligeholdes strækningen st. 2985-3135 af DSB.

6. REVISION

Regulativet skal optages til revision såfremt der sker væsentlige ændringer i regulativets planlægningsmæssige grundlag, eller iøvrigt såfremt vandløbsmyndigheden finder behov herfor.

7. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive evt. indsigelser og ændringsforslag inden den / 2000.

Regulativet er herefter vedtaget af kommunalbestyrelsen for:

Ramsø Kommune den / 2000.

Skovbo Kommune den / 2000.

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

Del 3

Redegørelse til regulativ

Kvl. 50: Viby Å med tilløb

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET.....	1
2. REGIONPLAN.....	1
2.1 Vandområdeplan	1
2.2 Spildevandsplan	3
2.3 Vandindvindingsplan	3
2.4 Naturforvaltningsplan.....	4
2.5 Jordbrugsplan.....	5
3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER.....	6
3.1 Fiskebestand	6
3.2 Fiskeudsætninger	6
4. KONSEKVENSVURDERING	6
4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner	6
4.2 Bredejerforhold	8
4.3 Afstrømning	8
4.4 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold	9
5. RESTAURERING OG BEPLANTNING.....	9

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

I henhold til § 9 i bekendtgørelse af 15. februar 1985 er der i det følgende redegjort for de planer, kendelser m.v. som har dannet grundlag for regulativet.

Derudover indeholder redegørelsen en gennemgang af konsekvenserne af det nye regulativ med hensyn til dimensioner, vedligeholdelse, afstrømning, samt de miljømæssige forhold.

2. REGIONPLAN

Regionplanforslaget for Roskilde Amt fra 1997 angiver de overordnede mål for udviklingen.

De væsentligste punkter heri, der har betydning for Viby Å med tilløb, er i det følgende behandlet. Der er desuden medtaget oplysninger fra Ramsø Kommunes spildevandsplan fra december 1990.

2.1 Vandområdeplan

Vandområdeplanen er indeholdt i regionplanforslaget for Roskilde Amt fra 1997. Heri er Viby Å B3 målsat.

For denne målsætning gælder følgende:

B3 Karpefiskevand.

Denne målsætning anvendes for vandløbsstrækninger, som skal kunne anvendes som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk.

Vandløb af denne type er oftest langsomtstrømmende, med ringe fald og sand/mudderbund.

I mindre vandløb vil der ofte kun findes ål og hundestejle.

B3 målsatte vandløb vil desuden normalt have et bevaringsværdigt plante- og dyreliv, og målsætningen kan i særlige tilfælde anvendes for vandløb, som ikke huser en fiskebestand - eller som er sommerudtørrende -, men hvor amtsrådet ønsker at friholde det pågældende vandløb for spildevandspåvirkninger m.v. af hensyn til den øvrige flora og fauna.

For B målsatte vandløb gælder det, at faunaklassen ikke må overstige 2. Regionplanforslaget indeholder desuden bestemmelser om, at bund- og dybdeforhold skal tilgodese et varieret plante- og dyreliv, og at der skal sikres mulighed for fri passage for fisk og smådyr.

I Viby Å er der endvidere fastsat krav om en medianminimumvandføring på 10 l/s.

Faunaklassen angives med værdier mellem 1 og 4, se nedenstående skema.

Faunaklasse	Beskrivelse
1	Praktisk taget uforurenet
1.5	Overgangsform
2	Ret svagt forurenet
2.5	Noget forurenet
3	Ret stærkt forurenet
3.5	Meget stærkt forurenet
4	Overordentlig stærkt forurenet

Bedømmelsen af faunaklassen i vandløbet er baseret på undersøgelse af den lavere fauna. De enkelte arter har bestemte krav til vandkvaliteten, især iltindholdet. Ved at undersøge artssammensætningen kan det således afgøres, i hvor høj grad vandløbet er belastet af spildevand, idet ilten forbruges ved tilledning af spildevand.

Roskilde Amt overvåger løbende forureningstilstanden på 5 stationer på den omhandlede strækning af Viby Å. Ved undersøgelserne i 1986-93 har faunaklassen opstrøms Viby renseanlæg konstant været 2.5, mens der på en station kort efter Viby renseanlæg og på en station ved Birkevadbroen i perioden blev fundet stærkt svingende faunaklasser mellem 2.5 og 4.

Ved undersøgelserne i 1994-95 er fundet faunaklasse 2 indtil st. ca. 600. Herfra til st. ca. 3600 og igen nedstrøms fra st. ca. 6000 er fundet faunaklasse 2.5. Målsætningen var således opfyldt på den først nævnte strækning, mens der kun manglede en halv faunaklasse på de 2 øvrige strækninger. På strækningen st. 3600-6000 var faunaklassen 3 og manglede således en hel faunaklasse i at være opfyldt.

2.2 Spildevandsplan

I henhold til Ramsø kommunes spildevandsplan fra december 1990 tilføres Viby Å spildevand fra:

- Birkede Skov, hvor spildevand fra et delopland (20 indbyggere), som er fælleskloakeret, udledes efter rensning i et privat trixanlæg. Den resterende del af oplandet (180 indbyggere) er ukloakeret, og noget af spildevand herfra udledes direkte, eller via private trix- eller septictanke, til Viby Å.
- Birkede (40 indbyggere), som er ukloakeret, hvorfra spildevandet nedsives eller ledes til Viby Å.
- Truelstrup (70 indbyggere). Byen er ukloakeret. Noget af spildevandet ledes til Viby Å efter rensning i private septictanke.
- Viby renseanlæg, som modtager spildevand fra Viby, Dåstrup, Gl. Viby, Kirke-Syv, Øster-Syv, Mosevangen (i alt 4185 indbyggere) og fra kagefabrikken Coronet i Truelstrup. Renseanlægget er mekanisk-biologisk med kvælstof- og fosforjernelse.
- Højgaard og Schultz betonvarefabrikker, hvor processpildevandet ledes til Viby Å efter bundfældning af slampartikler.

I henhold til Ramsø Kommunes spildevandsplan separatkloakeres Birkede Skov, Birkede og Truelstrup, hvorefter spildevandet ledes til rensning i Viby rensningsanlæg. Også spildevandet fra Højgaard og Schultz betonvarefabrikker ledes til Viby renseanlæg.

2.3 Vandindvindingsplan

Det gælder generelt, at alle ansøgninger om vandindvindingstilladelser behandles ud fra en konkret vurdering, hvor bla. hensynet til vandløbenes mulighed for at opfylde målsætningerne indgår.

2.4 Naturforvaltningsplan

Viby Å med tilløb er fra st. 0- ca.2300 beliggende i "Spredningskorridor" for plante- og dyreliv. Fra st. ca. 1300-ca. 1600 og st. ca. 5300-ca. 6800 løber Viby Å gennem områder, som Roskilde Amt har udpeget som "Lavbundsarealer". For disse områder gælder det bla.:

- Eksisterende naturområder skal bevares og småbiotoper skal i videst muligt omfang søges bevaret.
- Skov og landbrugsdrift skal søges opretholdt på en sådan måde, at et alsidigt plante- og dyreliv tilgodeses.
- Planters og dyrs livsbetingelser skal forbedres gennem naturpleje og naturgenopretning.
- Vandindvinding skal på længere sigt tilrettelægges, så vandmængden i vandløb og vådområder er tilstrækkelig til at sikre et karakteristisk plante- og dyreliv.
- Lavbundsarealer bør så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg som kan vanskeliggøre en senere genopretning, med mindre disse er nødvendige for den jordbrugsmæssige drift.
- Rekreativ anvendelse og færdsel skal reguleres, hvis sårbart plante- og dyreliv i værdifulde naturområder er truet heraf.

Viby Å med Tilløb 1 er fra st. 0 til st. ca. 700 beliggende i interesseområdet "Værdifulde landskaber" hvor det bl.a. gælder:

- Egnskarakteristiske landskabstræk og markante landskabselementer bør bevares.

Viby Å udgør fra st. ca. 5400 til st. 7188 den sydvestlige afgrænsning af interesseområdet "Særligt værdifulde landskaber" hvor det bl.a. gælder:

- Egnskarakteristiske landskabstræk skal søges bevaret og i nødvendigt omfang plejet.
- Særlige landskabselementer af naturmæssig og kulturhistorisk art (vådområder, alléer, levende hegn, stendiger m.m.) bør bevares og værdifulde udsigtsmuligheder åbenholdes.
- Den landbrugsmæssige arealanvendelse skal søges opretholdt.
- Områderne skal friholdes for nye bebyggelser til ikke-jordbrugsmæssige formål.

Viby Å, fra st. ca. 6000 til st. 7188, afgrænser mod sydvest det område, som Roskilde Amt har udpeget som "Indsatsområde Ramsødalen - Karlstrup" for hvilket bl.a. gælder:

- Amtet vil prioritere sin naturforvaltning, herunder bl.a. naturpleje og naturgenopretning, særligt højt, og størstedelen af amtets ressourcer til naturforvaltning, tilskudsordninger m.m. skal bruges indenfor de særlige områder for naturforvaltning.
- Amtet vil prioritere nye fredningsager højt.

2.5 Jordbrugsplan

De omgivende arealer til Viby Å med tilløb er udlagt som "Jorder af høj dyrkningsværdi". For arealer til landbrugsformål gælder bl.a.:

- Jorder af høj dyrkningsmæssig værdi uden andre regionale arealinteresser skal i videst muligt omfang forbeholdes landbrugsmæssig anvendelse.
- Den landbrugsmæssige anvendelse af landbrugsjorder, hvortil der er knyttet andre arealinteresser, skal foregå i overensstemmelse med de regionplanmæssige retningslinier for varetagelse af disse arealinteresser.
- Marginale landbrugsjorde og jorder der udgår af normal landbrugsdrift bør, i det omfang hensynet til arealernes natur og miljømæssige værdi tilsiger det, opretholdes som ekstensivt udnyttede landbrugsarealer.
- Den amtslige indsats for at bevare naturværdier på de ekstensivt udnyttede landbrugsarealer skal i videst muligt omfang søges kombineret med nationale og internationale jordbrugsstøtteordninger.

Arealerne langs Viby Å er på højre side fra st. ca. 6000 til st. 7188 udpeget som områder hvor skovrejsning er uønsket. Indenfor disse områder må der ikke plantes skov. Juletræskulturer i kort omdrift, læhegn og viltremiser er ikke omfattet af denne bestemmelse, og der er ikke pligt til at holde disse arealer fri for naturlig tilgroning med træer.

Arealerne langs Viby Å med Tilløb 2 er fra st. ca. 700 til st. ca. 2600 udpeget som områder, hvor skovrejsning er ønsket.

3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER

3.1 Fiskebestand

Roskilde Amt har foretaget undersøgelse af fiskebestanden på 2 stationer i Viby Å i perioden 1988-93. Der blev i perioden kun registreret hundestejler samt i 1989 et fåtal aborrer. Vandløbets fiskebestand blev på denne baggrund vurderet ikke at være tilfredsstillende.

3.2 Fiskeudsætninger

Danmarks Fiskeri og Havundersøgelser har i 1991 udarbejdet en udsætningsplan for vandløb med udløb i Roskilde Fjord. Viby Å er heri kun nævnt som et spildevandsbelastet tilløb til Lavringe Å.

4. KONSEKVENSVURDERING

4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner

VIBY Å

Registrering, stationering og koterung af broer, overkørsler, rør, tilløb mm. er bragt i overensstemmelse med opmålingen i december 1997, hvorved vandløbets samlede længde er forøget med 98 m sammenlignet med længden i henhold til regulativerne udfærdiget 22/9 1953 og 16/3 1954.

Station 0-200

Ved regulativrevisionen er der ikke opstillet dimensionskrav til denne strækning. Faldet er kraftigt og bunden består overvejende af grus og større sten, hvorfor bundkoten og det nuværende varierede bundprofil ikke vil ændres væsentligt.

Station 200-7188

På strækningerne st. 2125-3484, st. 3979-7188 er anlæg, bundkote og bundbredde videreført fra regulativerne udfærdiget 22/9 1953 og 16/3 1954. I grænsen til Lejre Kommune, st. 7188, er bundkoten dog hævet ubetydeligt (4 cm) som en tilpasning til koten i Lejre Kommunes regulativ.

På strækningen st. 367-2125 er den nuværende bundkotelinie beliggende over den regulativmæssige bundkotelinie iht. regulativerne udfærdiget 22/9 1953 og 16/3 1954. Forskellen er størst først på strækningen, hvor den nuværende bund ligger indtil ca. 0.50 m over bundkoten i regulativet fra 1953. Det er dog sandsynligt at regulativet fra 1953 har været behæftet med kotefejl på denne strækning, da rørindløbet i vejunderføringen i st. 1108 ved opmålingen i december 1997 konstateredes at ligge præcis 40 cm over den kote, som rørindløbet skulle ligge i ifølge regulativet fra 1953.

Ved regulativrevisionen er regulativets bundkoteforløb på strækningen derfor bragt i overensstemmelse med de faktiske forhold som konstateret ved opmålingen i december 1997. Strækningen st. 200-367 er ikke opmålt. Regulativets bundkote i st. 200 er beregnet ved at forlænge faldet på den nedenfor liggende strækning op til st. 200. Bundbredden og anlægget er videreført fra regulativet fra 1953 på hele strækningen st. 367-2125.

Regulativets bundkotelinie er hævet lidt på strækningen st. 3484-3979, som følge af at bundkoten i st. 3723 er hævet 0.30 m ved regulativrevisionen. Dette forringer imidlertid ikke afvandingen.

Regulativet for hele strækningen st. 367-7188 er udformet efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, hvilket indebærer, at der med udgangspunkt i de opgivne bundkoter skal forefindes et mindste tværsnitsareal i vandløbene. Dette mindste tværsnitsareal er defineret ud fra de teoretiske dimensioner (bundbredde, fald og anlæg), der er angivet i regulativet. Anlægget fastsætter sideskråningernes hældning. Anlæg 1:1 svarer til 45 grader.

Hvor vandløbet tidligere skulle have en bestemt form, er der nu i stedet opstillet krav om bortledning af den ønskede vandmængde. I praksis indebærer det, at lokale sandbanker o. lign., der ligger over den teoretiske bundkote, ikke skal fjernes såfremt en større bundbredde/dybde eller et større anlæg end fastlagt i regulativet kompenserer for den formindskelse af tværsnitsarealet, der forårsages af sandbanken.

TILLØB 1

Vandløbet er ikke opmålt i forbindelse med regulativrevisionen.

Station 0-302

På strækningen er anlæg, bundkote og bundbredde videreført fra regulativet udfærdiget 22/9 1953.

Regulativet for denne strækning er udformet efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, som beskrevet ovenfor under Viby Å st. 367-7188.

Station 302-ca. 452

Strækningen er rørlagt. Dimensionerne er videreført fra regulativet udfærdiget 22/9 1953.

TILLØB 2

Begyndelsespunktets og rørlægningens koter er opmålt i forbindelse med regulativrevisionen. Der er generelt en betydelig afvigelse fra de koter, som er indeholdt i regulativet fra 1954. I st. 0 er bundkoten opmålt 1.91 m over regulativmæssig bund, og i st. 215 lå bunden ved opmålingen 0.70 m over regulativbundkoten. Bundkoten i st. 400 lå ved opmålingen 37 cm under regulativmæssig bund. Dimensionerne er derfor revideret under den antagelse, at bundkoterne i regulativet fra 1954 er fejlbehæftede.

Station 0-215 og st. 400-550

På strækningerne er anlæg og bundbredde videreført fra regulativet af 16/3 1954. Bundkoterne er generelt fastlagt iht. de bestående forhold ved opmålingen. Bundkoten for udløbet i Viby Å er fastlagt som den regulativmæssige bundkote i Viby Å på dette sted.

Regulativet for disse strækninger er udformet efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, som beskrevet ovenfor under Viby Å st. 367-7188.

Station 245-400

I henhold til regulativet af 1954 skulle strækningen være åben, men ved besigtigelsen i februar 1999 blev det konstateret, at strækningen er rørlagt. De er ved revisionen taget udgangspunkt i de bestående forhold på strækningen.

4.2 Bredejerforhold

I forbindelse med vedtagelsen af naturbeskyttelsesloven i 1992 blev der samtidig vedtaget en ændring af vandløbslovens § 69 om bræmmer langs vandløb.

Ændringen er trådt i kraft den 1. juli 1992 og medfører, at der i landzone skal være en 2 m bred udyrket bræmme langs hver side af den øvre kronekant i alle naturlige eller højt målsatte vandløb.

Viby Å med tilløb er omfattet af bestemmelsen om 2 m bræmmer.

Indenfor disse bræmmer må der ikke foretages jordbehandling, dyrkning eller plantning, ligesom der heller ikke må foretages terrænændringer eller opføres bygværker. Arealerne må afgræsses, men der skal i givet fald anbringes hegn mindst 1 m fra vandløbets øverste kronekant.

Vandløbsmyndigheden kan lade foretage beplantning indenfor 2 m bræmmerne med henblik på at bortskygge grøde, stabilisere brinker og skabe fiskeskjul.

Viby Å med tilløb er registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvilket indebærer, at der ikke må foretages ændringer i vandløbets forløb eller i tilstanden af moser eller lignende i tilknytning til vandløbet.

4.3 Afstrømning

VIBY Å

På strækningerne st. 2125-3484, st. 3979-7188 er de regulativmæssige dimensioner videreført fra regulativet udfærdiget 22/9 1953, hvorved vandafledningsevnen ikke påvirkes i væsentlig grad ved regulativrevisionen.

Fra st. 0 til st. 200 påvirkes vandafledningsevnen ikke i betydende grad, da faldet er stort og bunden fast, hvorved vandløbets nuværende forløb ikke vil ændres væsentligt.

På strækningen st. 200-2125 er anlæg og bundbredde videreført fra regulativet fra 1953. Ved bebyggelsen ved st. 1200 vil afgravning af en aflejring forbedre vandafledningsevnen lidt på og ovenfor denne station når der sammenlignes med de bestående forhold. Da der generelt er et ganske stort fald på strækningen og eng på de laveste tilliggende arealer, vil der næppe blive problemer med vandafledningen på strækningen, men, som det fremgår af afsnit 4.1, er det i øvrigt usikkert om revisionen medfører en ændring af den regulativmæssige bundkote.

Fra st. 3484 til st. 3979 er bundkoten hævet lidt i sammenligning med regulativet fra 1953. Dette forringer imidlertid ikke afledningsevnen i forhold til den nuværende situation, hvor bunden har ca. samme bredde, som regulativmæssigt bestemt (1.2 m), men ligger højere end regulativkoten. Anlægget er imidlertid noget større, så det eksisterende vandafledende tværsnitsareal alt i alt svarer til de regulativmæssige dimensioner på strækningen.

TILLØB 1

De regulativmæssige dimensioner er videreført fra regulativet udfærdiget 22/9 1953, hvorved vandafledningsevnen ikke påvirkes væsentligt ved regulativrevisionen.

TILLØB 2

Tilløbets regulativmæssige dimensioner er videreført fra regulativet fra 1954, bundkoterne dog efter de bestående forhold, som beskrevet i afsnit 4.1. Vandafledningsevnen vurderes ikke at påvirkes væsentligt ved regulativrevisionen.

4.4 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold

Strækningen st. 0-200 har et stort fald. Der er ved revisionen af regulativet ikke opstillet krav til fald eller bundbredde, og et naturligt præg søges skabt ved indskrænkning af vedligeholdelsen til krav om friholdelse af en åben strømrønde.

Den indsnævrede strømrønde på strækningerne st. 1278-2125, 2595-3250 og 3484-6258 vil øge vandstanden ved lav sommervandføring og medføre øget strømhastighed, hvorved bundmaterialet bliver mere grovkornet og iltforholdene i vandløbet bedres. Vandløbets fauna vil herved blive tilgodeset.

På strækningerne st. 200-1172, st. 3250 og st. 6250-7188 og i tilløbene er faldet/vandføringen generelt for ringe til, at der yderligere kan opnås nogen væsentlig miljømæssig gevinst ved indsnævring af vandløbsprofilet og strømrøndeskæring, når vedligeholdelsen fremover begrænses til den regulativmæssige bundbredde. Vedligeholdelsen er derfor kun ændret således, at der fremover overvejende skæres stivstænglet vegetation, mens der efterlades spredte grødebanks af lav pudeformet grøde. Det vurderes, at den gennemførte mere skånsomme vedligeholdelse vil medføre en vis

forbedring af de miljømæssige forhold i vandløbet.

5. RESTAURERING OG BEPLANTNING

I henhold til regionplanforslaget for Roskilde Amt fra 1997 er det i Viby Å nødvendigt at restaurere ved udlægning af grus, forbedre spildevandsrensningen og at udføre vedligeholdelsen mere skånsomt for at vandløbet kan opfylde målsætningen. Med henblik på at nå regionplanens mål i år 2001 foreslås i regionplanforslaget skæringsdatoen 1/1 1999 for restaurering ved udlægning af sten og grus og udplantning af skyggegivende træer/buske mm.

Der kan foretages en simpel restaurering ved udlægning af større sten i vandløbet under forudsætning af, at vandføringsevnen ikke påvirkes væsentligt. Dette gælder i særlig grad på strækningerne st. 2595-3049 og st. 4400-6000, hvor faldet er ret stort og bunden er stærkt uddybet efter hårdhændet vedligeholdelse. På disse strækninger vil der desuden kunne opnås en bedre miljømæssig vandløbskvalitet ved stedvis udlægning af grus op til 10 cm under regulativmæssig bundkote.

Fra st. ca. 2000 er vandløbets nærmeste omgivelser kun i ringe grad bevokset af træer. Vandløbets brinker kan med fordel beplantes på strækningen st. 2000-7188. Herved kan vedligeholdelsesbehovet med tiden blive mindre. En eventuel beplantning bør fortrinsvis bestå af Rødel i grupper, og de bør placeres på vandløbets skrånninger - fortrinsvis på vandløbets sydside. De gunstige effekter af en sådan beplantning kan først forventes om 5-10 år, når træerne har nået en vis størrelse. Beplantningen vil kunne skabe fiskeskjul under ellerødderne. Desuden vil behovet for grødeskæring mindskes på grund af beskygning, og endelig kan træernes kraftige rodsystem beskytte udsatte brinker mod erosion, og dermed nedsætte behovet for sedimentopgravning i vandløbet. Samtidig opnås en sænkning af vandets temperatur, hvorved ørreders og de mere iltkrævende dele af vandløbsfaunaens livsmuligheder forbedres.